

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **A. O.**, zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 2. 2020, č. j. CPR-41408-3/ČJ-2019-930310-V238, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2020, č. j. 16 A 15/2020 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 18. 10. 2019, č. j. KRPA-341851-18/ČJ-2019-000022-SV, uložila žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce jednoho roku od okamžiku, kdy žalobce pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států EU byl stanoven v souladu s § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na

území ČR. Současně podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovila dobu k vycestování z území ČR do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

[2] Žalovaná k žalobcovu odvolání v záhlaví popsáním rozhodnutím prvostupňové rozhodnutí změnila tak, že nově počátek doby, po kterou nelze účastníku řízení umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovila od okamžiku, kdy uplyne doba stanovená k vycestování. Současně žalobci stanovila dobu k vycestování z území členských států Evropské unie do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

[3] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu, kterou Městský soud v Praze zamítl.

[4] Městský soud neshledal namítaný nepoměr mezi závažností jednání a uloženým správním vyhoštěním. Z odůvodnění rozhodnutí je zřejmé, že žalovaná vzala v úvahu veškeré okolnosti daného případu, hodnotila jak přitěžující, tak i polehčující okolnosti. Rozhodnutí není nikterak nepřiměřené a je řádně odůvodněno. Žádná z polehčujících okolností nic nemění na tom, že žalobce svým jednáním naplnil všechny podmínky pro správní vyhoštění.

[5] Aplikace § 50a zákona o pobytu cizinců je podmíněna mimo jiné tím, že ve věci nejsou shledány důvody pro zahájení správního řízení o správním vyhoštění. To však v případě žalobce neplatí. Správní orgán prvního stupně zohlednil při uložení správního vyhoštění předně délku a závažnost protiprávního jednání. Ve věci je nesporné, že platnost víza žalobci skončila dne 16. 7. 2019, následně pobýval na území ČR neoprávněně do 30. 9. 2019, kdy se dostavil ke správnímu orgánu. Délka jeho neoprávněného pobytu byla tedy v každém případě minimálně dva měsíce. Základní předpoklad požadovaný zákonem pro uložení správního vyhoštění je proto naplněn. Přitěžující okolností bylo, že se jednalo o vědomé protiprávní jednání. Žalobce sám uvedl, že jeho záměr byl jet do ČR pracovat, ačkoli zároveň sdělil, si je vědom, že nebyl oprávněn ani k pobytu, ani k výkonu zaměstnání.

[6] Pokud jde o skutečnost, že se žalobce dostavil ke správnímu orgánu dobrovolně, soud se ztotožnil s argumentací správního orgánu prvního stupně, že lze na toto jednání žalobce nahlížet i jako na účelové, neboť žalobce takto učinil až dva měsíce poté, co na území ČR neoprávněně pobýval. Přesto správní orgány i tuto okolnost zohlednily jako polehčující. Žalovaná k tomu doplnila, že se sice jednalo o první porušení právních předpisů žalobcem, avšak zároveň jeho neoprávněný pobyt byl v řádu měsíců.

[7] Z odůvodnění napadeného rozhodnutí, ani z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nevyplývá, že by žalovaná při stanovení délky správního vyhoštění zohlednila neoprávněný výkon práce žalobcem. Žalobce tuto skutečnost předně sám uvedl do protokolu při výslechu a v odůvodnění obou rozhodnutí je zmíněna, avšak neměla vliv na stanovení délky správního vyhoštění. Soud k tomu podotkl, že žalobci bylo uloženo správní vyhoštění v délce jednoho roku, kdy maximální doba, kterou bylo možné mu uložit, činila 5 let. Správními orgány vyměřená doba správního vyhoštění v délce 1 rok se tak pohybuje v zákonem stanovené maximální době a činí její jednu pětinu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[8] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností.

[9] Právní úprava nenabízí přesné rozlišení mezi postupem podle § 50a a § 119 zákona o pobytu cizinců. Tyto instituty jsou od sebe odlišeny především intenzitou posuzované protiprávnosti. Diskreční pravomoc správního orgánu není libovůlí. Je třeba volit procesní postup v návaznosti na intenzitu protiprávnosti, která je podle stěžovatele v jeho případě nízká. Ačkoliv se nacházel na území České republiky protiprávně po dobu několika desítek dní, je toho názoru, že nebylo řádně přihlédnuto ke skutečnosti, že právě stěžovatel vyvolal zahájení řízení a současně se jednalo o vůbec první protiprávnost, které se na území ČR dopustil.

[10] Ve spisovém materiálu není opora pro tvrzení, že stěžovatelovo doznání bylo účelové. Každý racionálně uvažující jedinec jedná do jisté míry účelově, aniž by takovému označení měl být přisuzován jakýkoli pejorativní význam. Došlo-li k neoprávněnému pobytu stěžovatele, je logické, že projevil snahu o minimalizaci následků. Jeho jednání tedy je polehčující skutečností, která by neměla být ignorována.

[11] Podle stěžovatele došlo k chybnému právnímu posouzení, neboť intenzita protiprávnosti nedosahuje výše potřebné pro uložení správního vyhoštění, v důsledku čehož se postup podle § 50a zákona o pobytu cizinců jeví přiléhavější.

[12] Stěžovatel požaduje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení, případně též zrušení rozhodnutí správních orgánů a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

[13] Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že trvá na závěrech uvedených v napadeném rozhodnutí. Připomněla, že protiprávní jednání v řádu několika měsíců dosahuje takové závažnosti, která svědčí uložení správního vyhoštění. Žalovaná navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

III. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost splňuje formální náležitosti požadované zákonem (byla podána včas osobou k tomu oprávněnou a řádně zastoupenou, míří proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná).

[15] Soud, s ohledem na způsob, jakým je v dané věci formulována kasační argumentace, zdůrazňuje, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního; dále jen „s. ř. s.“) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se tedy musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (srov. usnesení ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003 - 73). Jinými slovy, „[u]vedení konkrétních stížných námitek (...) nelze nahradit zopakováním námitek uplatněných v odvolání nebo v žalobě, neboť odvolací a žalobní námitky směřovaly proti jiným rozhodnutím, než je rozhodnutí přezkoumávané Nejvyšším správním soudem.“ (rozsudek ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006 - 58).

[16] V kontextu uvedeného nemůže soud přehlédnout, že kasační stížnost představuje ve své podstatě toliko doslovné převzetí odvolací (resp. žalobní) argumentace. Uplatněné námitky v zásadě nesměřují proti nyní přezkoumávanému rozhodnutí (napadenému rozsudku), nejedná se tak o námitky ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. Soud v této souvislosti připomíná svůj rozsudek ze dne 14. 6. 2017, č. j. 3 As 123/2016 - 40, v němž vyslovil, že „stěžovatelům nic nebrání zopakovat žalobní argumentaci v případech, kdy ji krajský soud dostatečně nevypořádal, směřuje-li taková argumentace k existenci kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (tedy nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí či jiné vadě řízení před krajským soudem – v tomto případě nevycerpání žalobou vymezeného předmětu řízení). Nejsou-li stěžovatelé spokojeni se skutkovým či právním posouzením věci, musí být z obsahu kasační stížnosti zřejmé, které závěry krajského soudu pokládají stěžovatelé za nedostatečné, respektive nesprávné, a z jakého důvodu. Neobsahuje-li kasační stížnost takovou argumentaci, je nutno na ní nahlížet jako na nepřípustnou, neboť se mýlí s kasačními důvody uvedenými v § 103 s. ř. s. (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.).“ Řízení před Nejvyšším správním soudem není jakýmsi druhým pokusem ještě jednou a z pohledu stěžovatele lépe uvážít o tomtéž, o čem již uvážil na základě stejné argumentace krajský (městský) soud.

[17] Za jedinou řádně uplatněnou námitku tak lze v souladu se shora uvedeným považovat tvrzení, podle kterého „došlo k chybnému právnímu posouzení posuzované protiprávnosti, neboť její intenzita nedosahuje výše potřebné pro uložení správního vyhoštění“.

[18] Kasační soud předesílá, že stěžovateli se již v předcházejícím řízení (jak před městským soudem, tak před žalovanou) dostalo dostatečné a srozumitelné odpovědi na shora uvedenou námitku. Stěžovatel v kasační stížnosti nepřináší žádné relevantní argumenty, kterými by zpochybňoval vyřčené právní a skutkové závěry.

[19] Ze správního spisu plyne, že se stěžovatel dne 30. 9. 2019 dobrovolně dostavil ke správnímu orgánu prvního stupně za účelem vyřešení své pobytové situace. Na území schengenského prostoru vstoupil dne 10. 7. 2019 (v Barceloně), a to na schengenské vízum typu C (krátkodobé vízum vydané španělským konzulátem na jeden vstup v délce 15 dnů) s platností od 17. 6. 2019 do 16. 7. 2019. Ode dne 11. 7. 2019 až do 30. 9. 2019 stěžovatel pobýval v České republice, kde vykonával různé pomocné práce na stavbách. Stěžovatel si byl vědom skutečnosti, že jak k pobytu na území, tak k zaměstnání je povinen mít povolení. Stěžovatel dále uvedl, že se hodlá dobrovolně vrátit do Uzbekistánu, kde se nachází jeho rodina.

[20] Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4. zákona o pobytu cizinců *policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 5 let, pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.*

[21] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.

[22] Nejvyšší správní soud se s městským soudem i žalovanou na základě shora uvedeného shoduje v závěru, že ve stěžovatelově případě byly naplněny důvody pro uložení správního vyhoštění.

[23] Stěžovatel na území České republiky pobýval po dobu více než dvou měsíců neoprávněně (od 17. 7. 2019 do 30. 9. 2019). V řízení přitom nebyly zjištěny žádné skutečnosti, pro které by nebylo možno rozhodnutí o správním vyhoštění v důsledku překážky podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců vydat. Neoprávněný pobyt v délce více než dvou měsíců je nutno považovat za natolik intenzivní porušení právní povinnosti, které odůvodňuje vedení řízení o správním vyhoštění a vydání rozhodnutí o správním vyhoštění.

[24] Soud uvádí, že za důvodné pro vedení řízení o správním vyhoštění pravidelně považuje i neoprávněný pobyt na území v řádu dnů. Lze poukázat na rozhodnutí vydaná v obdobných situacích, kdy se cizinci (též z Uzbekistánu), kteří ke vstupu na území Evropské unie využili krátkodobých schengenských víz, dobrovolně přihlásili u správního orgánu a sdělili svůj záměr dobrovolně z České republiky vycestovat a jednalo se o první porušení předpisů v oblasti pobytu cizinců (srov. např. rozsudek ze dne 6. 3. 2019, č. j. 8 Azs 262/2018 – 40, či ze dne 11. 10. 2018, č. j. 7 Azs 98/2018 – 27, a ze dne 27. 9. 2018, č. j. 3 Azs 304/2017 – 34, a další). Soud v těchto rozsudcích dopěl k jednoznačnému závěru, že podmínky pro rozhodnutí o správním vyhoštění byly naplněny. Konstatoval mimo jiné, že *„[u]vedená tvrzení a přístup žalobce, v kontextu množících se případů občanů Uzbekistánu, zneužívajících krátkodobá schengenská víza v podstatě identickým způsobem, proto dostatečně odůvodňují závěr správních orgánů o úmyslném obcházení zákona o pobytu cizinců. Stěžovatele lze tedy dát za pravdu, že uložení správního vyhoštění je plně odpovídající jednání žalobce a nepředstavuje nepřiměřený zásah do práv žalobce.“*

[25] Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že stěžovatel o svém neoprávněném pobytu informoval správní orgán dobrovolně. Nelze totiž přehlédnout, že tak učinil až po více než dvouměsíčním neoprávněném pobytu v ČR a poté co zde i nelegálně pracoval, ačkoli, jak sám sdělil, si byl neoprávněnosti svého pobytu vědom.

[26] Námitka, podle které nemají úvahy správních orgánů o účelovosti stěžovatelova jednání oporu ve správním spisu, nebyla v žalobě uplatněna. Kasační soud se jí proto pro její nepřípustnost nemohl věcně zabývat (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[27] Soud nerozhodoval o stěžovatelově žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť ve věci samé rozhodl bezprostředně poté, co učinil všechny nutné procesní úkony.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Kasační stížnost není důvodná, soud ji proto zamítl (§ 110 odst. 1 druhá věta s. ř. s.).

[29] O náhradě nákladů řízení rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud

náhradu nákladů nepřiznal, protože jí žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu